

bir fizikçimizi yakınına gelmeme rağmen sadece uzaktan tanıyabildim: Korkut Bardakçı

<http://physics.berkeley.edu/people/faculty/korkut-bardakci>

<https://www.youtube.com/watch?v=LuqmuNrOc58>

[Ahmet Cihan Yılmaz Akıldz](#) örtmenim sen biliyor muydun bunu?

[Yılmaz Akıldz](#) elbette biliyorum, tanıdım kendisini. hatta fizikten kopmayayım, ne de olsa eski aşkım düşüncesi ile Korkut' un field teori derslerine girdim ve hiç bir şey anlamadım, tek bir şey öğrenemedim. kötü bir hoca ama iyi bir araştırmacı idi, S-matrix, bootstrap, Veneziano, Mandelstam vbg modellemelerde kendisine ait bir formül geliştirdi ve berkeley de tenürlük aldı. kolay bir şey değildir bu o zaman da bile. şimdi ise ağzınla kuş tutman gerekir. 70 lerin berkeley fiziğin yıldızları: mandelstam ve chew idiler. 1970 ilkbaharında berkeley yerleşkesi yeniçeri kazanı gibi kaynıyordu. Matematik bölümünde pek çok dersler hocalar tarafından kaynatılırken, daha tutucu olan Fizik bölümü derslerin devamında ısrar ediyordu. Korkut' un field teori dersi de bunlar arasındaydı. Sınıfta en fazla 15 kişiydik. Korkut tahtaya denklemler yazıyor da yazıyordu: annihilation ve creation operatörleri, Wick çarpımları, reordering ler, türevden çok bol bol integraller, gırla gidiyor tahtada formüller, ve biz hoca nın sadece arkasını görüyoruz, sınıfa döndüğü yok. (hatırlıyorum, yanımdaki amerikalıya "korkut" kelimesinin anlamını "scary" diye tercüme etmiştim... çok uygun bulmuştu, herhalde tahtadaki formülleri kastederek...) Bir derste birden en son sıradan bir ses yükseldi: "sir, sir, (for the god's sake) nedir allah aşkına sizin bu tahtaya yazdıklarınız, ne alakası var bunların gerçek hayatla...". Haydaaaa.... Aynen bir sene önce tam da bizim odtü de Feza Beyi kalbinden hançerlerkenki sorduğumuz soruların aynısı... Sınıfta ani bir sessizlik oldu. Korkut bir anlığına geri sınıfa döndü ama hemen ardından devam etti sanki hiç birşey duymamış, olmamış gibi. Belliydi ki bu genç adam boston dan musevi kökenli cin birisi ama o da berkeley in radikalizmi ile "zehirlenmiş" ti...

Gelelim Ulaş Bardakçı işine: ulaş kardeşi değil, sanırım yeğeni idi, (nitekim Mehmet Koca abinin demesine göre Ulaş Korkut için amcam olur demiş). Şundan eminim ki Korkut un abd den dönmemesinin Ulaş ile hiçbir bağlantısı yok! korkut robert kolej EE mühendislik mezunu, abd de fizik de dr a yapmış, bir amerikalı kızla evlenmiş, çocuk ları yoktu, görebildiğim kadarı ile epey bencil birisi idi. tek türk öğrencisi rahmetli namık kemal pak da onu hiç sevemedi. ben Korkut' u sevdim çünkü adam harbi, ne istediğini bilen ve vaktini çok iyi kullanan birisi izlenimi vermişti bana. Ben bir ara derin bir depresyona girmiştim. Yağurt ve bal ile besleniyordum. Midem başka birşey kabul etmiyordu. O süreler kafamı tekrar yerine getirmek için suyun altında daha berrak düşündüğümü hatırlayarak okulun havuzunda yüzmeye başladım, (benim küçükken takma adım karabatak tı...) Bir de baktım Korkut da yüzmeye geliyor. Havuza giriyor, sudan hiç çıkmadan hesapladığı kadar yüzüyor ve sonra çıkıp gidiyor. Kimseye ne merhaba ne hi demiyor. Sanki kurulu bir saat. Sanırım Türkiyeden ayrılırken geri dönmeyeceğini aklına koymuştu. Rast geldim böylelerine abd de. Çoklarımızın kafaları karışıkken yurda geri dönme hususunda onların öyle bir sıkıntısı yok tu. Gerçi benim de yoktu ama benim amerikayı ne zaman bitireceğim baştan belirsizdi. Korkut 1968 de CERN de ziyaretçi iken Feza bey onu o yaz ODTÜ de seminerler vermesi için davet etti, hatta bize müjdeledi Bardakçı geliyor diye. Mehmet Koca ve Meral Serdaroğlu hatırlamalı. Sonradan öğrendik beyefendi askerliği bahane ederek gelmemiş. TC vatandaşlığını kaybetmiş olmalı ama adamın öyle vatan millet sakarya sağcılık solculuk politika vs gibi dertleri hiç yoktu. Ulaş konusunda da bizimle hiç konuşmadı, ben de sormaya cesaret edemedim. "emekli olunca Sierra-Nevada dağlarında tabiatla yaşayacam" derdi. berkeley in göbeğinde bir bahçe içinde yanından nehir akan çok güzel bir evi vardı,

japon evi sadeliğinde. Sanki evi kafasının içindeki düzeni ve berraklığı da aksettiriyor gibiydi, (benim evim de benim karmakarışık kafamın bir aksi gibidir..) hayatımda ilk humming bird ü ben Korkut' un penceresinden şekerli su içerken görmüştüm. Evde eşinin çaldığı bir piyano vardı. Ben sevmişim korkut bardakçı yı. bana bir şey öğretmedi ilim bilimde ama öyle bir şahsiyeti tanımış olmak benim için bir kazançtır... Amet, sen sordun ben de söyledim, biraz uzun oldu ama arkadaşlar siz de beni geçmişime postalıyorsunuz.. nostalji yaşıyorsunuz, o günlerimi, gençliğimi hatırladıkça fena oluyorum, sanki yazdıklarım ben değilim de bir roman okuyorum... gelin o günlerden bir de resim koyalım:

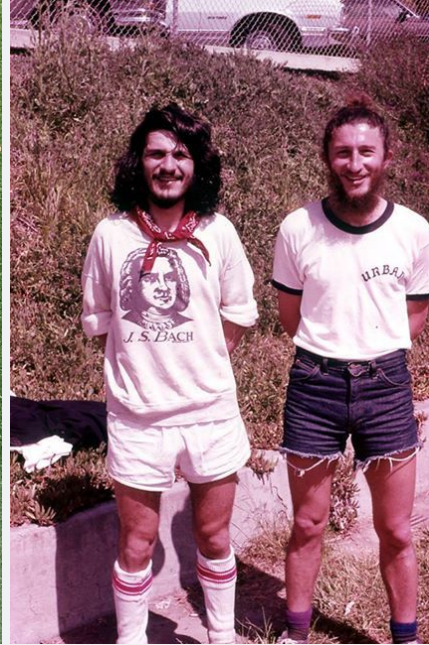
[Ylmz Akyl dz](#) Rusya da Dünya Futbol Turnuvasının bazı maçlarını ben de izliyorum. Berkeley de ben de türk takımında (Lefter in yeri) sol iç oynardım. daha çok orta sahayı soldan kontrol eder pasörlük yapardım... futbolda benim psikolojik bir takıntım vardı: 18 in içine girdiğimde gol pozisyonu doğacak, gol atacağım endişesi ile bacaklarım titrer ve topa vuramaz, yıkılır kalırdım...

Tenis te bu olmazdı..

ODTÜ'nün efsane ismi [Cem Çakmak](#) bize "apaçi kardeşler" derdi...

[Cem Çakmak](#) aynen öyle, benim sevgili hemşerilerim, efsane kardeşler oldu, yiğit Akyıldız ları özlemle anarım.. Hepinizi (resimdeki gibi) kucaklıyorum... Selam olsun..

[Ahmet Cihan](#) Hocam sen yaz ki belge olsun, tarih bilimine katkı olsun. Şaşırdığım nokta şu: Korkut Bardakçı bayağı sağlam alanlarda çalışmış. String theory, m-theory, tasyonlar gibi teorik alanlarda.. Research gate'e baktım 42 yayın 623 Citations var.. Ülkemizde adı bile anılmıyor. Muhtemelen bilinmiyor. Bunu görünce "bu adam bir daha dönmedi herhalde" diye düşündüm.

[Ylmz Akylidz](#) Bak Amet, bulgaristan isyanı robert kolej de planlandı denir.. Tabi bu işin arkasında da ingiliz'in efsanevi başbakanı Sir Gladstone var. Küçük kızımın yeni isminin reyhan fay akyildiz-gladstone

olduğunu öğrenince Bulgar matematikçi dostum Svetoslav Markov (*zinciri olan Markov değil..*) dedi ki: “*şu matematiğin işine bak, bugün dahi bulgaristan’ın her şehrinde bir Gladstone caddesi var*”... Gladstone ki “*yeryüzünden islam ve türkler yok edilmelidir*” diyen adam, (<http://ingiliztarihi.com/node/72>)... Uzun süreler amerikan misyoner okulları sanırım sadece ermeni ve rumlar içindi, yahudi öğrenciler bile çok azdı. 1880 lerde 200 ün üstünde misyoner okulları varmış anadolu da.. daha sonraları bu okullara tek tük müslüman türkleri de kabul ettiler, belki onlar da devşirme müslüman türk olabilirler. Ne yazık ki anadoluda pek çok kimse gerçek kimliklerini ve dinlerini saklamak zorunda bırakıldı. Bugünlerde yine atalarının isimleri Abdullah olanlara dikkat çekiliyor siyasette.. Her halükarda o okullarda okuyanlara tabii olarak amerikancılık aşılandı. Aşılamaya da gerek yok aslında, amerikan hayatı elbette çok çekici, bilhassa o zamanlar, bugün de benim 70 lerden hemen hemen bütün solcu ve/ya liberal arkadaşlarımla çocukları şu an amerikada konumlanmış durumdadır. Misyoner okullarının mezunları da amerikaya gitti ve orada kaldılar. bunlardan benim bildiğim tek istisna avadis hacınlıyan dır. onun eşleniği feza beyin öğrencisi izak bars ve yine onların sınıfından murat günaydın memlekete dönmediler. amerikalı oldular. Ben bunda yadırganacak bir durum göremiyorum. Korkut da öyle. Korkut ziyarete bile gelmedi, halbuki anne babasının sivas ta olduğunu bize söylemişti. Korkut un Robert de çok iyi bir satranççı olduğunu duymuştum. Şöyle bir durum olamaz mı: muhakkak ki Korkut çok ciddi ve başarılı bir Lise öğrencisi idi. Aynen AFS ye nasıl öğrenci devşirilir (hala da yapılıyor olabilir), Metin Durgut da Rahmi Güven de Mehmet Çamurdan da AFS lidir, Korkut u da Robert Kolej misyonerleri keşfetmiş olup ona burs vermiş olamazlar mı. Sadece tahmin... güzeli iyiyi başarılıyı kim sevmez? pardon biz türkler sevmeyiz, hatta gebertiriz.

Bugünlerde Bayram Tekin Feza Gürsey dosyasını Facebook ta tekrar açtı...

Bayram Tekin: Türkiye’ de ciddi bilim yapmak isteyen insanlar hiç bir zaman sevilmediler. Feza Gursev : 1954 yılında İstanbul Üniversitesine öğretim üyesi olarak kabul edilmedi. ODTÜ kabul etti ama, 1974 yılında "ya Yale ya biz", deyince Feza hoca ayrıldı, Yale'e gitti. Simdiki zamanın hikayesi de sonra yazılır, ama ülkede bir şey degismez. Tabi ben de nasibimi aldım son 15 senede bu sacmalıklardan ama hikayesi baska zamana...Onemli bir Ek:

ODTÜ'den Buruk Ayrılış

1974 yılında Feza Gürsey’in Yale Üniversitesi Fizik Bölümü’ndeki profesörlüğü daimi hale geldi. Feza Bey’in izni kaldırıldı ve ODTÜ’den ayrılmak zorunda bırakıldı. Gürsey, bunun nedenlerini ise Prof. Dr. Mustafa Parlar Eğitim ve Araştırma Vakfı’nca verilen “Bilim Hizmeti ve Onur Ödülü” töreninde şöyle dile getirir: “*Birincisi, sık sık ve ücretsiz izinli olarak dışarıdaki bilim merkezlerinde çalışmam ve bu bilimsel alışverişe öğrencilerimi de katmam. İkincisi, Türkiye’imizin seviyesine ve ihtiyaçlarına uygun olmayan üst düzeyde bir araştırma yaparak gençliğe zararlı bir örnek olmam...*”

Ekim Taylan "Ya Yale ya biz" de nasıl özgüvense artık. Sebebi nedir biliyor musunuz hocam?

Ylmz Akyldz: Benim görüşüm şu: cahit arf - erdal inönü odtü nün demirbaşlarıydılar ve odtü yü ele geçirmeye çalışan sağcı politika (hasan tan olayı) arf-inönü ye dokunamazlar onlara laf edemezlerdi. diğer taraftan, her ne kadar kendileri politize olmasalar da, etrafındaki asistan ve öğrenciler sol görüşlü ve hatta radikal diler. "*faşistler*" in bu yapıyı yıkmak için güçleri dışarıdan ziyaretçi konumunda olan Feza Bey e yetebildi. Feza Bey ki abd de hep memlekete geri gideceğiz hayali ile yaşamış birisi idi. örneğin diğerleri

emlaka yatırım yaparken, en azından oturdukları evi satın alırlarken, Feza Bey abd de hep aynı evde kirada oturmuştur. Aşağıda (Yusuf tarafından benim makinamla çekilen) resimdeki evin sahibi kendisine evi satın almasını teklif ettiğinde de Feza bey oralı olmamıştır: (olsaydı bugün Yusuf Gürsey trilyoner di...)

Feza Bey in ve Seiberg in birbirlerine benzetilmesi de güzel bir tesadüf oldu..

[Adi Armoni](#) Gürsey looks like Seiberg with glasses, (seiberg of seiberg-witten)

[Bayram Tekin](#) Wow Adi, they only differ by a small trace 😊

[Adi Armoni](#) I checked their record on Spires. In the past they worked on similar topics in phenomenology. I don't exclude the possibility that it is actually the same person (or at least superpartners).

Yeri gelmişken dikkatinizi çekeyim:

Selman Akbulut'un öğrencisi Üstün Yıldırım la olan yeni bir makalesinde çok acayip bir şekilde **Seiberg-Witten** denklemlerine ulaşıyor...

<https://arxiv.org/abs/1804.09951>

O zamanlar da bir devirdi. kapandı gitti ve robert koleje fetocu öğretim üyeleri ile fetocu öğrenci yetiştiren boğaziçi üniversitesine devşirildi.. bu da şöyle oldu: Boğaziçi en yüksek puan isteyen okul, fetocu okul ve dersaneleri de öğrencileri sınavlara en iyi hazırlayan yerler... bir güzel buluşup sarmaş dolaş oldular... ben bunları bölümümde 2000 lerden önce söylediğimde "ylmz delidir ne dese yeridir" gözüyle bakılmıştı. Zaten ciddiye alınmamak da benim işime yaramıştı, sıramı doçent bir arkadaşına yüklemiş bölüm başkanı olma zahmetinden de kurtulmuşum..

[Ylmz Akıldz](#) o pazar günü Korkut türk öğrencileri evine davet etmişti. orhan pamuk un abisi **şevket pamuk** da oradaydı. biz çok politize olmamıza rağmen o gün o evde hiç politika konuşulmadı, dahası türkiye den de bahsedilmedi. eşi türkçe bilmiyordu, korkut un türkçesi mükemmeldi. korkut benim odtü lü ve fizikten olduğumu biliyordu. ulaş bardakçı da odtü fizik tendi. Ulaş ı katledilmeden önce hiç duymamıştım. O gün ne ben sorma cesareti buldum kendimde ne de korkut bize ulaş tan bahsetti. . korkut kapalı bir kutu idi. Yukarıdaki ilk linkteki bölüm resmi bana biraz da sert geldi. Korkut' un amerikalı da pek arkadaşı yoktu sanırım. örneğin ben efsane elektromagnetikçi j.d. jackson la olan sohbetlerimde feza dan, barut dan, erdal beyden, kurşunoğlu' ndan konuşacak sözler bulurken jackson bile bölümüde Korkut hakkında tek cümle etmemiştir. böyle de bir karakterdir Korkut. kendisine uzun ömür diliyorum.

Hayatını fiziğe adanmış, çalışkan, ne istediğini kesin bilen ve ona göre yaşayan birisi. Keşke onu daha çok tanıyabilseydim. Eylül de (Matematiğin Nobeli) Abel Ödülünün son sahibi hocam Roberts Langlands izmir' e gelecek. Onu Nesin Matematik Köyüne ve Selman Akbulut'un Gökovadaki Geometri Topoloji Enstitüsüne götüreceğim. Belki Datçaya Burhan Cahit Ünal hoca ya da uğrarız. . Keşke Langlands ı tanıdığımın yarısı kadar Bardakçı yı da tanıyabilmiş olsaydım... biraz da benim eşekliğim. ne olurdu sanki arada bir ofisine gidip fizik matematik konuşsaydım. kızlardan fırsat bulamadım diyeceğim.. siz de diyeceksiniz "aha ylmz yine başladı 'ben amerikada iken...' palavralarına.." siz de haklısınız...

Soldaki resimde arka planda ODTÜ'nün efsane ismi (pantolonlu, bordo kazaklı) Devrim Tarihi hocamız **Yuluğ Tekin Kurat'** ı görüyorsunuz. Ben Atatürk'ü ilk onun vasıtası ile farkına vardım diyebilirim.. Keşke o da kitabını yazsaydı. En az Kinross ve Mango nun kiler kadar ilginç olurdu. Geçenlerde [Hasan Gumral](#) şunu dedi: "odtū tarihi Yuluğ suz yazılamaz!.." katılıyorum!

[Emre Özel](#) [Ylmz Akyldz](#) izninizle bir şey sorabilir miyim? Cahit Arf ile Langlands arasında geçen dilenci hikayesi gerçek mi?

[Ylmz Akyldz](#) gerçek!... "**allah versin...**"

[Emre Özel](#) HAHHAHAHA

[Emre Özel](#) O değil de; zamanında ne güzel insanlar varmış.. Şimdi biz de hacı hocaya kaldık.....

[Efe Niğdelioğlu](#) Yılmaz hocam yaşayan tarih gibisiniz.

[Ylmz Akyldz](#) şimdilere baktığımda, diyebilirim ki güzel günler görmüş ve yaşamışız çocuklar... ve o günleri yaşarken daha da güzelleri gelecek sanmıştık.. maalesef o günler veya benzerleri bir daha geri gelmeyecek gibi.. benim nesil de zaten yavaş yavaş pıltıyı pırtıyı topluyor... ama ben henüz elveda demeyeceğim!

[Emre Özel](#) Demeyin..... Yaw Grothendieck' den seminer dinlemiş olmak demek ne demek Türkçe' de nitelendirilebilecek kelime yok. Şimdi bana sakın demeyin Daniel Quillen ile tanıştım şurada düşüp bayılırım.....

[Ylmz Akyldz](#) bana mı diyorsun [Emre Özel](#)?

[Emre Özel](#) Tabii ki.. Elveda hiç demeyin..

[Ylmz Akyldz](#) Quillen bir tarafa benim adamım **Dennis Sullivan** dır! Sullivan Selmanı çok taktir etmiştir, **Atiyah** da Selman' ı iyi bilir, (bunları nerden biliyorum: kişilerle olan özel konuşmalarımdan)..

[Emre Özel](#) Quillen'in düşünce yapısını seviyorum ben ya..... Beni baya heyecanlandırıyor... Gerçi Sullivan ilgilendiğim konuların babalarından biri..... Curtisle beraber..

[Ylmz Akyldz](#) 70 lerde dünyada şu matematik merkezleri vardı: Berkeley (**Smale, Chern, Kobayashi, Kato, Hirsch, Weinstein** ve diğerleri), Moskova (**Gelfand** ve ...) Paris (**Grothendick, Serre** ve..) Boston (Harvard, MIT), Bonn (**Hirzebruch, Klingenberg**). Benim şansım 70-75 arası Berkeley'de doktor öğrencisi ve 1975-76'da Paris'te IHES'de tezimi yazıyor olmamdı. Bu olanaklar bana 70'lerin efsane matematikçilerini tanıma fırsatı verdi.

[Emre Özel](#) Güzel zamanlar..... Öylesi olacak mı bakalım.....

[Ylmz Akyldz](#) ve (Moskova hariç) bu merkezler arasında önde gelenler seyahat ederler, seminerler verirler, zamparalık bile yaparlardı. Bir yaz **Serge Lang** geldi Berkeley'e ve SL₂ seminerleri verdi, (o zamanlar henüz üzerleri yazılı tişörtler moda değildi, Lang ilk derse başladıktan 2 dakika sonra üzerindeki gömleği çıkartınca altından üzerinde **SL(2, R)** yazılı tişört çıkmıştı... o ne sürprizdi.. hiç unutamam). Bir quarter Kostant geldi MIT'den symplectic orbits ve representation verdi, ve benim ismimin ilk literatüre geçmesine de vesile oldu...:

<https://drive.google.com/file/d/1xckJAICE4SxqpmnNYZdvnGU7JlkzDqO1/view?usp=sharing>

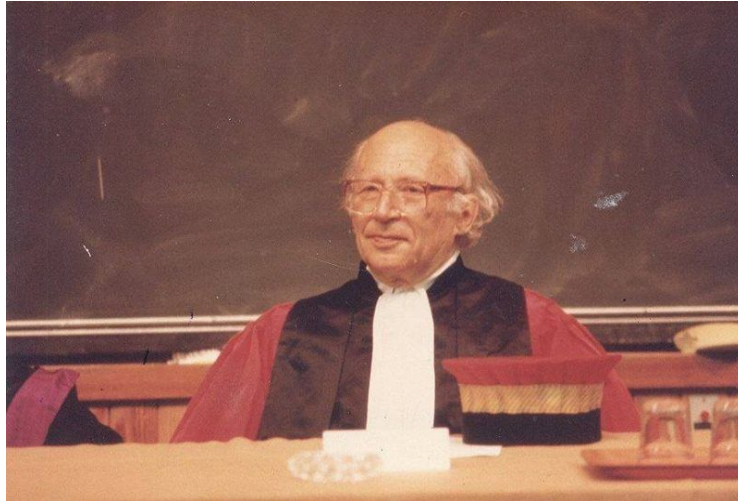
Moskova okulundan **Gelfand** ı ilk ve son olarak Lyon'da Elie Cartan ı anma toplantısında gördüm ve benim kameramdan çekilen şu resimler inanıyorum ilerde matematik tarihinde yer alacaktır:

Gelfand, MIT ve Harvard lılarla Lyon'da, en solda Victor Guillemin, en sağda Kostant, elleri arkasında çapraz olan Lois Sternberg:

Cartan Madalyası verilirken Gelfand, salonda arka sıralardaki 2 kgb ajanları hemen fark ediliyordu... sene 1980-81 olabilir.. those were the days... <https://www.youtube.com/watch?v=y3KEhWTnWvE>

Gelfand'ın nasıl bir karakter olduğunu Frenkel'in **Aşk ve Matematik** kitabından okumuştuk. **Aydın Aytuna** bir defasında matematikçi rus bir arkadaşına Gelfand'a olan hayranlığını söyleyince, arkadaşı: "*siz onu bir de bize sorun..*" demiş.. Eminim bu cümle çok şey ifade ediyor ve içinde saklıyor.. 2014 de Seul deki ICM konferansında Gelfand'ın oğlu ve gelini ile tanışmış ve Gelfand' ın benim kameramdan çekilmiş resimlerini onlarla paylaşmışım.

Benim Moskova adamlarım: **Arnold** ve **Manin** dir. Onları Varşova'daki ICM 1983'de dinledim.

William Thurston'u da son görüşümdü, kendi objektifimden: O sene Yau ile Fields Medalini aldı. Ayağındaki keten ayakkabıya bakmayın, Berkeley'de bölüm koridorlarında çıplak ayakla gezerdi..

Arkadaşlar, beni yanlış anlamayın: ben bu büyük adamları sadece gördüm ve dinledim, (Kostant hariç) kendileri ile çalışmam olmadı...

Resimde benim objektifimden **Arnold** ve **Atiyah**:

Ameliyat masasında kalan iki büyük değer **Peter Sellers** ve **Vladimir Arnold**, bir de **Rufus Bowen**'in ani ölümleri beni derinden etkilemişlerdir.

[Emre Özel](#) Atiyah galiba 1997'de Gökova'ya geldi.... Tabii yanlış hatırlamıyorsam

[Yılmaz Akıldız](#) gelmedi! Selman ın demesi on bin dolar istemiş gelmek için. paracıdır kendisi. onunla ersan ve ben Riyad da epey bir beraber olduk. mihmandarı biz idik. şehri gezdirdik bütün gün. suudlulardan king bilmem ne ödülünü almıştı: yüzbin dolar dı sanırım. Yetmez ama evet...

Onu bunu boş verin benim sevdiğim **Raul Bott** du, berkeley de derslere tenis sahasından direkt tenis şortu ile gelirdi elinde raketi...: resimde Gökova sonrası Boğazda:

